

Kvarteret Mars

Nybyggnad av stadskvarter
i centrala Trollhättan

Gestaltningprogram

nils andréasson
arkitektkontor ab

MARELD
LANDSKAPSARKITEKTER

Innehåll

Inledning	3
1. Bakgrund och vision	3
Vision	4
2. Orientering och analys	5
Området	5
Omgivande stad	6
Gator och stråk	7
Parker	8
3. Utförande	8
Utredningar	8
4. Gestaltning	9
Området	9
Perspektivbild	10
Bostäder, handel och kontor	11
Byggnader	12
Höghuset	12
5-7våningshusen	13
P-garaget	13
Hållbarhet	14
Ytor	15
Gaturum och platser	16
Perspektivbild	17
Tre platser	18
Gården	19
Illustrationsplan	20

Inledning

Detta dokument syftar till att presentera AB Eidars visioner och ställningstaganden gällande bebyggelse i kvarteret Mars, Trollhättan.

Gestaltningssprogrammet redovisar bakgrund, visioner och stadsanalys som ligger till grund för de ställningstaganden som gjorts gällande kvarterets utformande samt beskriver gestaltningsidéer och medel för att uppnå dessa.

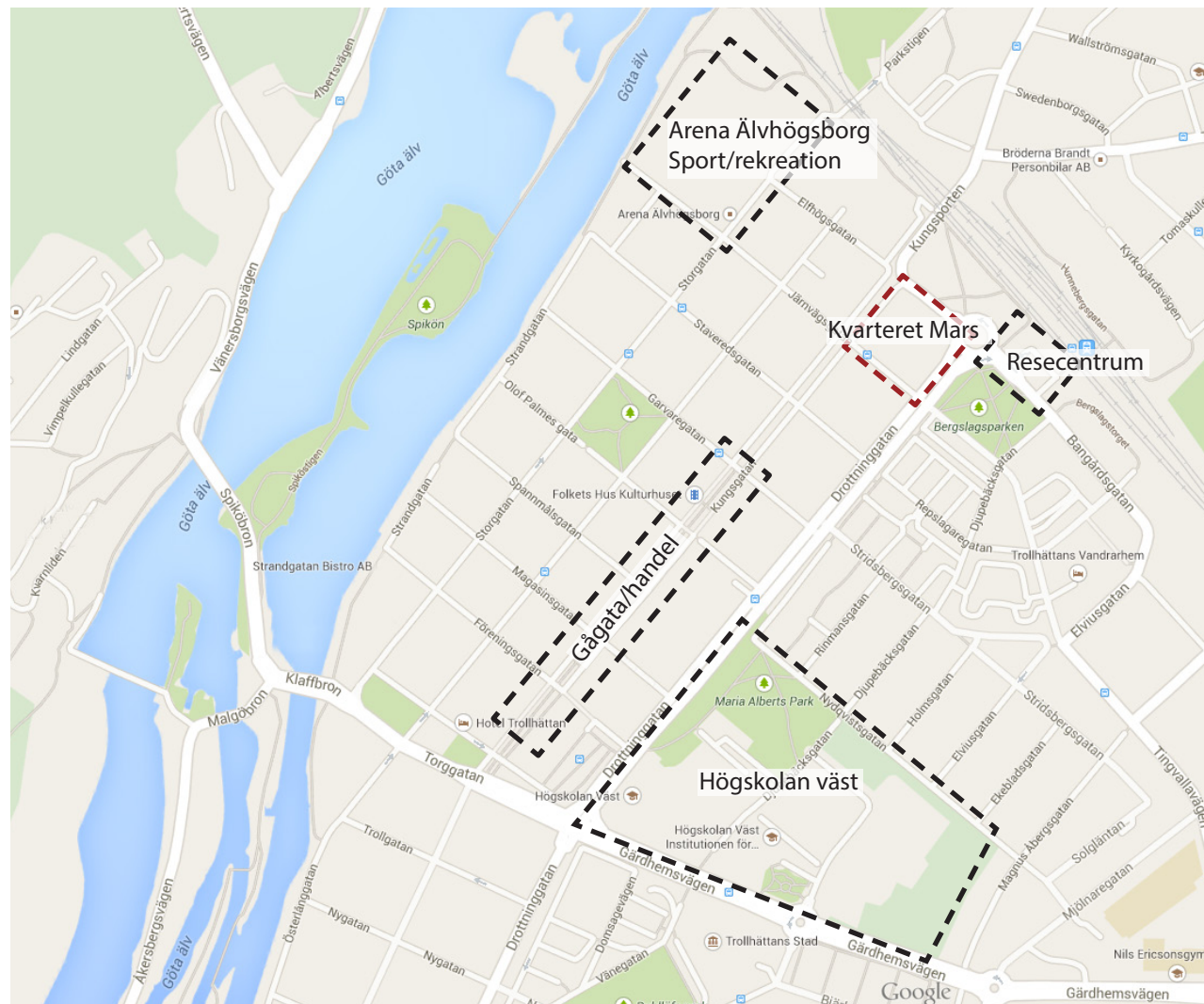
I ett första steg ligger detta program till grund för ett beslut om AB Eidar får köpa marken och bebygga densamma.

Men gestaltningssprogrammet ska även ses som ett levande dokument som utvecklas i takt med projektets fortskridande.

1. Bakgrund och vision

Kvarteret Mars beskrivs i planbeskrivningen till detaljplanen från 2007 som en av vår tids största stadsbyggnadsuppgifter i centrala Trollhättan. Flera tidigare skisser och förslag för området har utförts vilket ledde fram till en detaljplan med antagandedatum 2007-02-05.

I detaljplanen ingår bostadsbebyggelse i 5-18-våningshus, ett parkeringshus i fem plan samt centrumfunktioner så som handel, kontor, restauranger etc. BTA är angivet till 15 000m² med max 20% etablering av verksamheter. Utöver detta anges 6200m² parkeringshus.

Karta Trollhättan

Vision

Trollhättan stad har ett mål om att bli 70 000 invånare till år 2030. AB Eidar är en viktig part i arbetet att uppnå detta mål och har själva visionen att bygga minst 1000 hyresrätter inom samma period.

Kvarteret Mars har under en längre tid legat i träda och när det nu finns en tydlig vision om växande är detta en av de platser där förtätning är lämplig. Kvarteret beräknas huvudsakligen innehålla bostäder i form av hyresrätter samt eventuellt lägenheter för trygghetsboende. Kommunens önskemål om en blandning av funktioner i kvarteret kvarstår dock och genomsyrar AB Eidars exploateringsförslag.

Trollhättan har en uttalad önskan om att nya byggnader i möjlig mån ska utföras i trä. Detta beaktas i gestaltningsprogrammet och AB Eidar utreder vidare och träbyggnation är genomförbar i kvarteret Mars. Eidar lägger därtill höga ambitioner gällande byggnadernas ekologiska hållbarhet, energieffektivitet och estetiska värden.

Kvarterets exponerade läge, som en länk mellan resecentrum och innerstaden gör att det för många blir porten in till innerstaden. Samtidigt kommer den planerade bebyggelsens dimensioner göra att kvarteret blir synligt för förbipasserande både på E45an och på järnvägen. Sammantaget innebär det att Mars har stort värde som symbol och landmärke vilket ställer höga krav på byggnadsgestaltningen i alla skalor.

Kvarteret Mars, Trollhättans kommun, Gestaltningsprogram 2015-04-17

Exempel på byggnader som identitetsskapare
Bella Center, Köpenhamn, 3xN; Turning Torso, Malmö, Santiago Calatrava; Operahuset, Oslo, Snøhetta

2. Orientering och analys

Området

Mars är beläget i den norra delen av centrala Trollhättan. Ytan är ca 0,7ha med ungefärligt kvartersmått 80x90m. Den totala höjdskillnaden i området är strax under 3m med den högsta punkten i öster och den lägsta i norr.

Historiskt har det bedrivits industriverksamhet på platsen vilket gör att marken är i behov av sanering. Idag är största delen av kvarteret plangjord och delvis asfaltsbelagd, delvis grusad. Lokalt syns i norr berg i dagen och där återfinns även en äldre stenmur. Inga byggnader finns uppförda i kvarteret och marken används uteslutande som parkering.

Under planområdet går en VA-tunnel som bör beaktas vid grundläggning av byggnaderna. Antaganden från medverkande konstruktör gör gällande att tunneln inte kommer att medföra några hinder för byggnation.

Området är tämligen bullerutsatt på grund av närheten till järnväg och bilvägar. Detta medför att en ljuddämpad gårdsmiljö bör anordnas.

Flygfoto över det aktuella området

Omgivande stad

Trollhättans innerstad är relativt lågskalig med en blandning av boende, kontor, handel och kultur. Byggnaderna består generellt av 3-6 våningar och är mycket blandade både i ålder och uttryck. Mellan Drottninggatan och älven är staden byggd i en strikt kvartersstruktur. Området sydost om samma gata är mer uppbrutet med inslag av såväl småhus som lamellhus och större byggnadskomplex där Högskolan Väst är det tydligaste exemplet.

Sydväst om Mars ligger kvarteret Rödjan och nordväst ligger kvarteret Fingal. Båda är bebyggda stadskvarter med inbördes olika karaktär. Rödjan som är byggt i rött tegel ger ett uppbrutet och spretigt intryck medan Fingal, som består av trevåningshus i gult tegel är betydligt mer sammanhållet.

En viktig målpunkt i området är resecentrum med järnvägsstation och busstorg. För resenärer som tar sig mellan stadskärnan och resecentrum är det högst troligt att de passerar kvarteret Mars. Närheten till resecentrum ger goda möjligheter för etablering av handel, caféverksamhet och kontorslokaler. Med det centrala läget ges också möjlighet att ange en lägre parkeringskvot än snittet i Trollhättan.

Kungsgatan och kvarteret Fingal från väster

Resecentrum sett från Kvarteret Mars

Järnvägsgatan och kvarteret Rödjan från sydost

Drottninggatan och Bergslagsparken

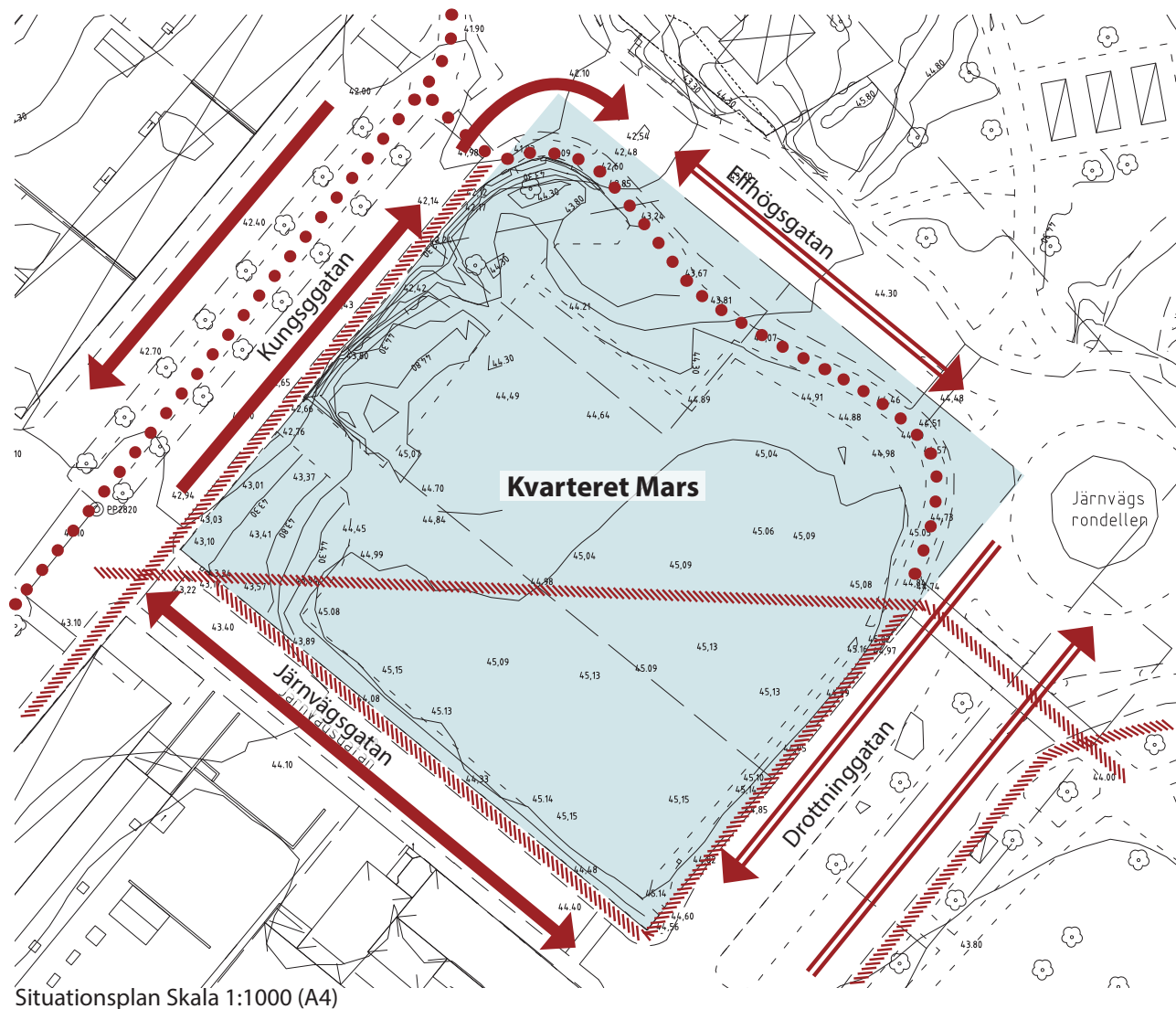
Gator och stråk

Det tydligaste gångstråket som idag påverkar kvarteret är diagonalen mellan resecentrum och korsningen Kungsgatan - Järnvägsgatan. Upptrampade stigar i befintlig vegetation visar tydligt att denna väg väljs av gående. I detta stråk ingår passagen över Drottninggatan vilken består av övergångsställen där gatan mynnar i en rondell. Vi ser att denna övergång skulle vinna på en tydligare och säkrare gestaltning.

Andra stråk för gång- och cykeltrafik är Drottninggatan som leder mot högskolan samt Kungsgatan vilken är utformad som en allé med skilda körbanor och cykelbana i mitten. Några kvarter längre åt sydväst övergår Kungsgatan till att bli gågata. Längs Elfhögsgatan är gång- och cykeltrafiken mycket begränsad.

Trottoarerna längs Drottninggatan och Elfhögsgatan är relativt väl tilltagna medan trottoaren mot Kungsgatan och Järnvägsgatan är smalare.

Dubbelriktad biltrafik är tillåten på alla fyra gatorna runt kvarteret. Kungsgatan består dock av två separerade filer vilket gör att den i praktiken är enkelriktad längs kvarteret Mars. Längs Elfhögsgatan och Drottninggatan, vilka även är kollektivtrafikstråk, är trafikfrekvensen relativt hög. Ingen av de omgivande gatorna har gatu-parkering mot kvarteret Mars men Kungsgatan har gatuparkering mot kvarteret Fingal.

Situationsplan Skala 1:1000 (A4)

- Biltrafik körriktning
- Bil- och kollektivtrafik
- Cykelbana
- Gångstråk

Parker

Nordost och sydost om Mars ligger park-områden som båda är en del av Bergslagsparken. I den del av parken som ligger mot järnvägen finns ett par äldre byggnader, ett bostadshus och ett litet vattentorn. Parken är välhållen med fullt uppvuxna träd men är ändå tämligen lite nyttjad. Den del av parken som ligger sydost om Drottninggatan är även den välhållen och då den är placerad i det naturliga stråket mellan resecentrum och högskolan har den en högre nyttjandegrad. Båda dessa grönområden ser vi som en stor tillgång för framtida boende i kvarteret Mars.

Bergslagsparken

Kvarteret Mars, Trollhättans kommun, Gestaltningsprogram 2015-04-17

3. Utförande

För kvarteret Mars finns en gällande detaljplan som baseras på ett tidigare exploateringsförslag. Planen tillåter byggnation av en byggnad i 16-18 våningar i öster mot järnvägen och ett parkeringshus i kvarterets södra del. Parkering får även förläggas i källarvåning i hela kvarteret. I övrigt tillåts byggande av bostadshus i 5-7 plan längs gatorna mot sydväst, nordväst och nordost.

AB Eidar har för avsikt att antingen bebygga hela kvarteret i en etapp eller att dela upp kvarteret i två etapper utan något tidsmässigt glapp mellan dessa. Gällande byggrätter för bostadshus längs Järnvägsgatan och Kungsgatan utnyttjas. Projektet innefattar även anläggning av ett garage i områdets inre del och under delar av byggnaderna. Garaget ska sedan byggas över med ett gårdsbjälklag som beräknas ligga på ungefär samma plushöjd som Drottninggatan. Garagelösningen innebär att en planändring krävs. Samtal förs löpande med planavdelningen och i nuläget ses det som realistiskt att en sådan ändring kan ske.

Vid en eventuell etappindelning innefattar etapp 2 byggnaderna mot Drottninggatan och Elfhögsgatan samt höghuset. Denna andra etapp kräver en detaljplaneändring i den del av kvarteret som tidigare planerats som parkeringshus. Även utbredningen av höghuset kan behöva en mindre plankorrigerings.

Utredningar

Vissa utredningar har redan genomförts på platsen och under arbetets gång ser vi behov av ytterligare sådana.

- Gestaltningsprogram	Pågående
- Tillgänglighet (utemiljö)	Pågående
- Tillgänglighet (byggnader)	Pågående
- Etablering och boendeanalys (Önskad lägenhetsfördelning, underlagsanalys för etablering av kontor och handel.)	Pågående
- Ekologi- och energiutredning	Ej utförd
- Bullerutredning	Utförd
- Parkeringsutredning	Ej utförd
- Brand och utrymning	Ej utförd
- Tunnelutredning	Utförd
- Geoteknisk utredning	Utförd
- Trafikutredning	Ej utförd
- Sol- och vindstudie	Ej utförd

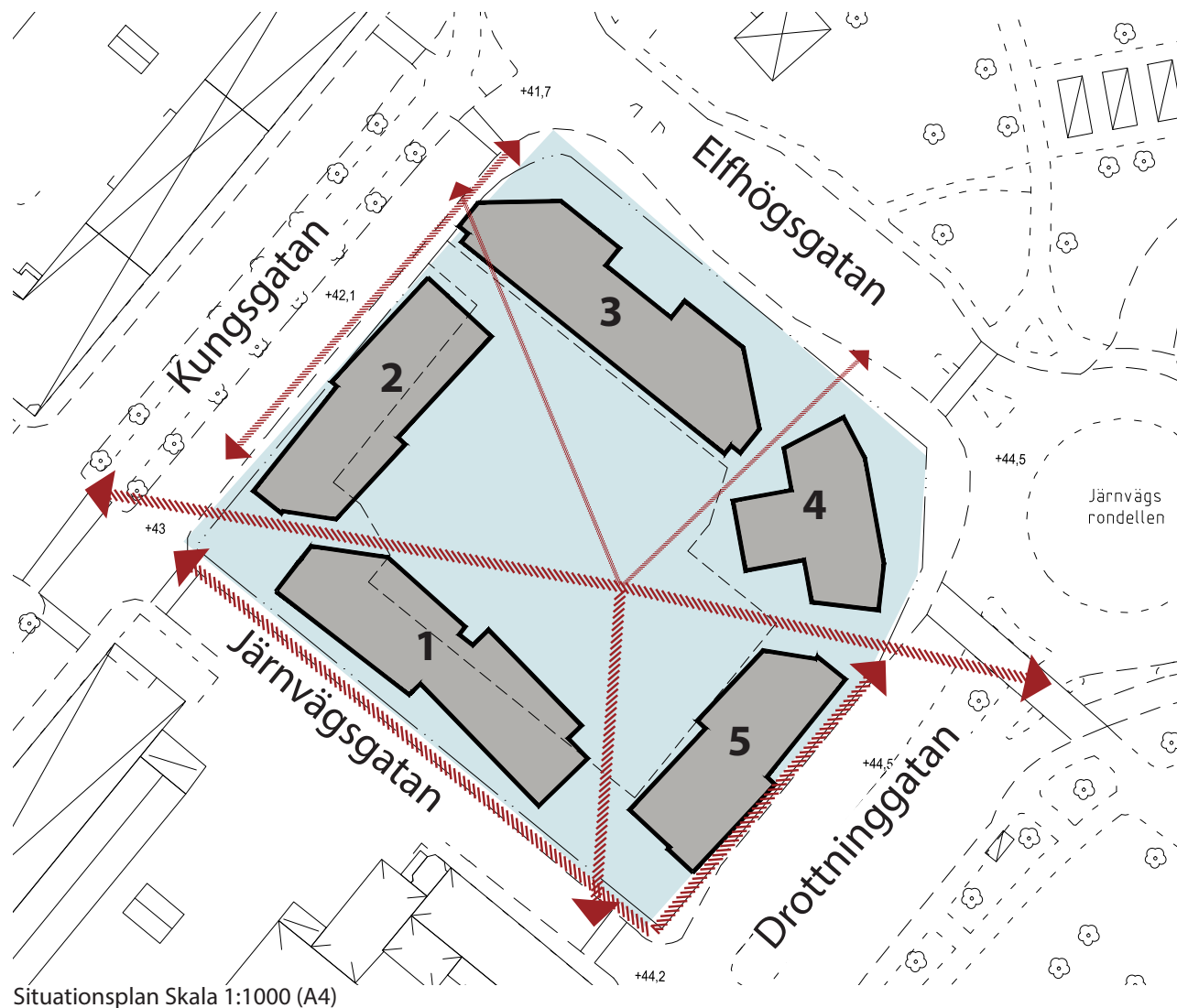
4. Gestaltning

Området

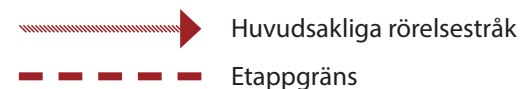
Kvarteret Mars har potential att bli ett landmärke i staden både rent fysiskt och som en symbol för stadens önskan att växa och utvecklas. Målet är att ta avstamp i den befintliga staden och samtidigt peka mot framtiden. En modern arkitektur med höga gestaltungsambitioner är därför en av grundstenarna i det fortskridande arbetet.

Önskemålet om en blandning av bostäder och verksamheter möjliggör ett utformande där butiker eller kontor ligger i gatunivå och bostäder placeras högre upp i byggnaderna. Med tanke på exponeringen för buller finner vi det även lämpligt att de nedersta våningarna i höghuset inrymmer kontor.

Trots att Trollhättans innerstad är en relativt strikt rutnätstad så finns det många olika exempel på hur kvarteren har bebyggts. Vi finner däri stöd att frångå en strikt kvartersstruktur med raka fasadlinjer mot gatan och att öppna upp området mot omgivningarna.

Situationsplan Skala 1:1000 (A4)

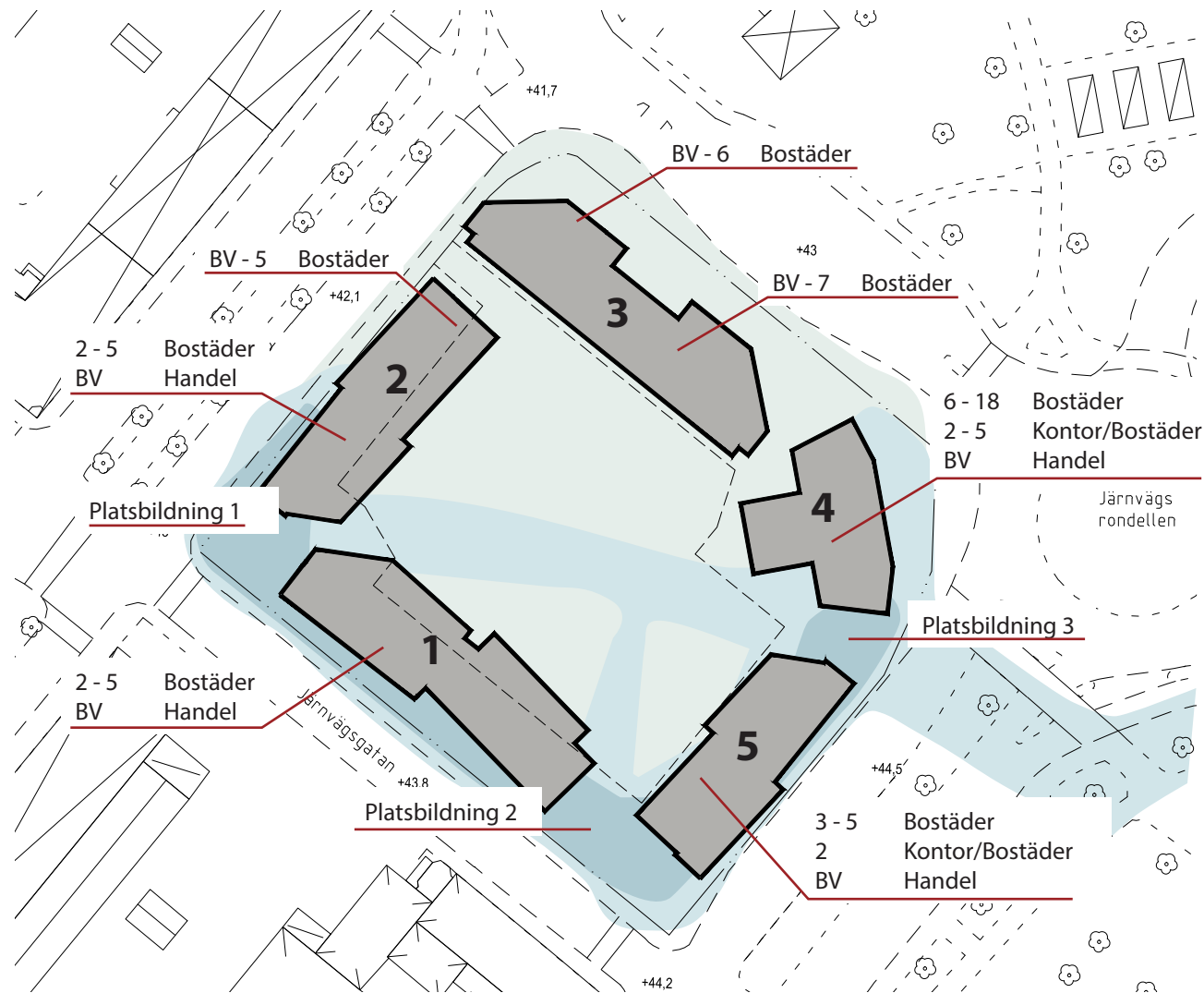

Bostäder, handel och kontor

Vi strävar efter att uppnå blandning av bostäder och verksamheter i kvarteret. På det sättet skapas en levande fortsättning av staden och vi tror att det är det ger förutsättningar för trivsel och ett långsiktigt välmående kvarter.

AB Eidars huvudsakliga uppdrag är att skapa nya bostäder i enlighet med stadens vision. 80-85% av den totala bruttoarean (parkeringsgaraget exkluderat) planeras som hyresrätter och eventuellt trygghetsboende. Ekonomin i projektet kan dock kräva att detta kompletteras med andra upplåtelseformer. Akustikkraven på bostäder gör att planlösningarna utformas så att lägenheter i möjlig mån vänds delvis eller helt mot gården.

Vi har definierat troliga platser för etablering av olika typer av verksamheter. När det gäller butiker eller andra publika verksamheter ser vi framför allt tre platser som mest lämpade. Alla tre platserna är belägna där vi tror att människor naturligt kommer att röra sig runt och genom området. De kan alla angöras med bil för leveranser eller för att släppa av besökande. Utöver tre platserna, vilka beskrivs utförligare längre fram i detta program, tror vi att verksamheter kan etableras i gatunivån på husen längs Drottninggatan, Järnväggsgatan och i viss mån Kungsgatan. Längs dessa fasader kommer verksamheter att dela plats med bostadsentréer samt ev. ingångar till cykelrum och andra funktioner.

Situationsplan Skala 1:1000 (A4)
Användning/Offentlighet
Mörkare kulör anger områden där människor rör sig mer frekvent

Det är önskvärt att även etablera kontor i kvarteret och vi ser det som mest lämpligt att dessa placeras i våningsplan närmast över sockelvåningen. Framför allt anser vi våning 1-4 i höghuset som lämpade för kontor men även byggnaderna mot Drottninggatan och Elfhögsgatan och Kungsgatan kan vara aktuella.

Byggnader

Som tidigare nämnts är det av största vikt att arkitekturen klarar att hantera olika skalor, från att vara ett landmärke sett på avstånd till en mänsklig skala i de stråk och på de platser där man kommer i direkt kontakt med husen. Vi vill utforma byggnaderna med något striktare fasader ut mot gatorna och mer öppna och uppbrutna fasader in mot gården.

Uttrycket ska vara modernt och gediget med material som klarar att åldras med bibehållna estetiska kvalitéer. Vår målsättning är att alla byggnaderna i kvarteret ska ha tydliga estetiska kopplingar men att de samtidigt ska vara individuellt olika. Detta uppnår vi genom att vissa fasadmaterial eller utformningsgrepp återkommer i hela kvarteret. Det kan gälla utformningen av balkonger, en sammanhållen färgskala eller likartad fönstersättning.

De entréväningar där vi har definierat tänkbara etableringar för handel och verksamheter ska utformas så att de upplevs så öppna som möjligt, gärna med stort inslag av glas och trä. Våningarna ovan utformas mer återhållsamt mot gatan men med varierad fönstersättning. De översta våningarna på 5-7våningshusen kan utföras helt eller delvis indragna.

Mot gården byggs balkonger och fasadutformningarna tillåts vara mer uppbrutna och varierade än mot gatan. Där lägenheternas orientering gör det fördelaktigt byggs balkonger mot gatan.

Höghuset som placeras i hörnet mot resecentrum blir det mest markanta inslaget i kvarteret. Det avviker tydligt från stadens omgivande höjder och blir på så sätt identitetsskapande för Mars. Byggnaden blir det tydligaste exemplet på att alla skalor måste beaktas. På entréväningen, med lobby och eventuellt verksamheter, möts man av en uppglasad fasad med inslag av trä. I de närmaste våningarna ovanför tror vi att kontorsverksamhet är lämplig. Byggnadens våningsplan görs flexibla så att hela våningsplan kan hyras ut till samma verksamhet eller delas upp i mindre enheter. Längre upp i huset ritas bostäder i form av 2or, 3or och 4or.

Byggnaden utförs troligen med källare och passage från trapphus till parkeringsgarage.

Bohus 5, Malmö, Jais Arkitekter och Treet, Bergen, Artec

Tietgenkollektivet, Köpenhamn, Lundgaard-Tranberg

5-7våningshusen är i skala med omgivande hus och tar på det sättet tag i intelliganda kvarter så att en mjuk övergång mot höghuset skapas.

Byggnadsvolymernas förskjutningar och vinklar syftar till att skapa orientering för ögat genom att göra området synligt från omgivande kvarter. Byggnaderna utformas med ett lätt och luftigt uttryck genom användandet av burspråk, vinklar i fasaden, fönster över hörn etc. Bostäder skall helst ligga i nivå med gård och om möjligt ligga lite över gatunivå för att förhindra insyn. I vissa av husen integreras källaren till viss del med parkeringsgaraget. I övriga hus byggs helt eller delvis källare med passage till garaget.

P-garaget

Under gårdsbjälklaget placeras parkeringsgarage i ett plan för ca 90 bilar. Garaget nås från alla trapphus vilket blir en stor fördel för boende och arbetande i kvarteret.

I och med garagets placering under ett byggt gårdsbjälklag finns möjligheter till naturligt dagsljusinsläpp vilket tillsammans med en ljus och varm färgsättning ökar trygghetskänslan.

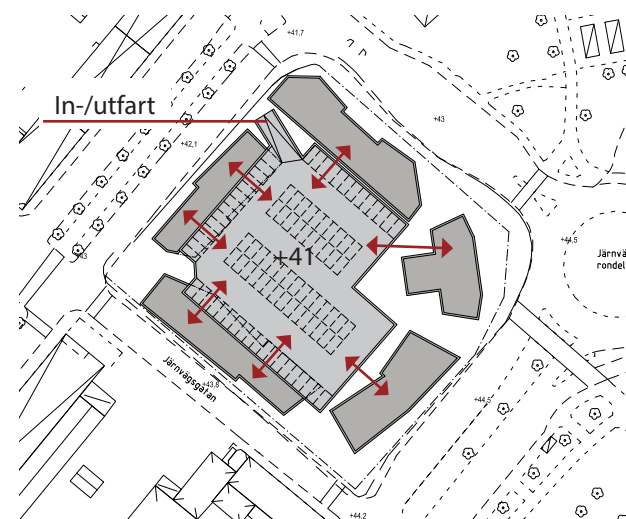
Garagets storlek är i viss mån beroende av vilken parkeringsnorm som anges för området. Beroende på det kan garagets storlek eventuellt minskas. Hänvisade platser för bilpoolsbilar har diskuterats men då dessa ska vara välexponerade ser man helst att sådana platser anordnas som gatuparkering. Höjdskillnaderna i kvarteret utnyttjas så att infarten till garaget från Kungsgatans norra ände ligger strax över garagets nivå. På så sätt undviks långa ramper vilket kan ge en säkrare in- och utfart. Denna utformas så att den gör så liten inverkan på gatumiljön som möjligt.

Bostadshus, Glasgow, Elder & Cannon Architects

Exempel på parkeringsgarage

Källare och garage

- ↔ Kopplingar till trapphus
- Parkeringsgarage (ca 90 platser)
- Källare

Hållbarhet

Då kvarteret Mars ses som en del av byggandet av det framtida Trollhättan finns höga ambitioner gällande hållbarhet. Begreppet hållbarhet innefattar de tre delarna ekonomisk-, social- och ekologisk hållbarhet, och vi ser goda möjligheter att implementera alla dessa aspekter i kvarteret Mars.

En viktig hållbarhetsprincip är tanken på förtätning av tätorter och vi ser kvarteret Mars som en av de lämpligaste platserna i Trollhättan för en sådan förtätning. Närheten till service, handel och kollektivtrafik ger goda förutsättningar för en hållbar livsstil för de som kommer att leva sina liv i kvarteret.

Eidar arbetar för införandet av bilpoler i närheten av Mars och tillsammans med närheten till resecentrum kan detta bidra till minskat användande av privata bilar. Byggnaderna och området ska även utformas så att användande av cykel uppmuntras. Detta kan ske dels genom tillgängliga cykelrum/cykeltak samt genom översyn av omkringliggande cykelstråk.

I Trollhättans ambition att öka andelen träbyggande beskrivs olika sätt att göra detta. Dels kan byggnadernas stomme utföras i trä och dels kan fasader och inredning ha en tydlig träkänsla.

Konstruktivt finns det flera sätt att bygga i trä och Eidar har utrett kostnader för olika träbyggsystem samt jämfört med att bygga kvarteret i betong.

Efter jämförande kalkyler har Eidar kommit fram till att området inte blir genomförbart med trästomme. Utgångspunkten blir istället att på olika sätt nyttja trä i delar av fasader och interiörer. Framför allt vill vi exponera trä där man kommer nära byggnaderna på markplan och vid balkonger. Det är också där träet är lättast att underhålla.

I hållbarhetsarbetet ingår att byggnaderna ska utföras energieffektiva, välisolerade och täta. Möjligheten att installera solvärmepaneler eller solceller ska utredas. Möjligheten att miljöklassa området ska utredas. Detta kan exempelvis ske enligt SGBCs miljöbyggnad, BREEAM eller LEED.

Eftersom stora delar av kvarterets yta idag är hårdgjord finns goda möjligheter att förbättra platsens möjlighet att fördröja regnvatten. Dels minskar detta belastningen på befintliga dagvattensystem och dels kan det bli ett trevligt inslag i gårdsmiljön och gaturummen. I projektet föreslås exempelvis ”gröna tak” och att frågan om dagvatten beaktas i utformandet av utemiljöerna.

Solcellspaneler i kombination med sedumtak

Uppförande av byggnad i massivträ

Ytor

Nuvarande detaljplan begränsar exploateringen till 15000m² BTA. Detta grundar sig på att ett parkeringshus byggs i markplan. I Eidars förslag förläggs parkering under gården vilket skapar rum för ytterligare bostäder och lokaler ovan mark.

Tabell 1

BTA är beräknat enligt SS 21054:2009. Beräkningar är gjorda inklusive källare. Ytor anges i m²

Hus	BTA
1	3400
2	2600
3	4450
4	6900
5	2500
Garage	2550
Totalt	22400

Tabell 2

BOA och LOA är beräknat enligt SS 21054:2009. Med ÖVA avses trapphus, Lägenhetsförråd, cykelrum, soprum, teknikrum, grovtvätt etc samt mellanväggar på boendeplan. Ytor anges i m²

Hus	BOA	LOA	ÖVA	A _{temp}
1	1825	255	880	2960
2	1450	250	705	2405
3	2990		980	3970
4	3830	1120	1225	6175
5	1270	135	950	2355
Garage		2550		
Totalt	11365	4310	4740	17865

Gaturum och platser

I utformandet av kvarteret har vi i hög grad tagit hänsyn till vilka platser som skapas runt husen. Planformerna skapar stadsrum som förtydligar stråk, skapar trevliga små torgbildningar, bryter ner skalan och som samtidigt ger kvarteret en unik karaktär. Platserna är publika och rekreativa rum i gränzonen mellan gata och gård. De erbjuder en försmak av gårdens gestaltning genom formspråk och materialbruk. Nivåskillnader utformas med hänsyn till att det är en offentlig miljö, som ska vara tillgänglig och inbjudande för alla. Belysning och gatmöblering så som bänkar, cykelställ, räcken etc bör samordnas runt området och även inne på gården.

En översyn av de omgivande gatornas utformande tas i beaktande men då de ligger utanför själva fastigheten ingår de inte i Eidars åtagande. Eidar har dock idéer för hur gatorna skulle kunna omvandlas till välfungerande, säkra och trevliga stadsmiljöer.

Hus ett, längs Järnvägsgatan dras in något från gatan för att bättre kunna hantera höjdskillnaderna längs gatan.

Situationsplan, platser
Skala 1:1000 (A4)

Kvarteret Mars från väst längs Kungsgatan

Kvarteret Mars, Trollhättans kommun, Gestaltungsprogram 2015-04-17

Tre platser

1: I hörnet Kungsgatan - Järnvägsgatan.

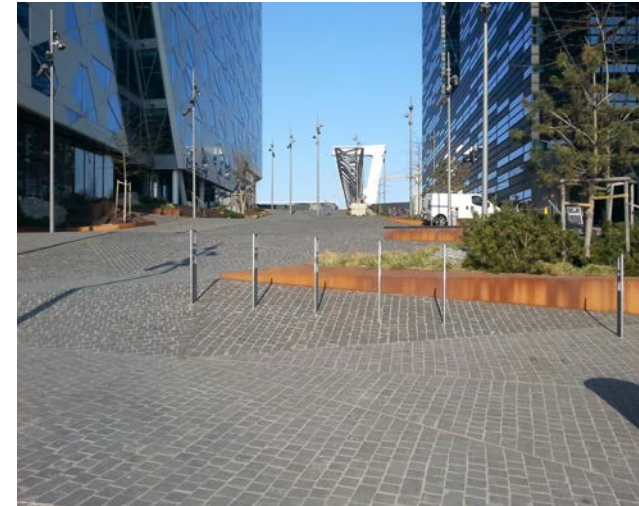
Kungsgatan är en av de gator där flest butiksverksamheter är etablerade i innerstaden. Vi skapar en trivsamt plats, något upphöjd från gatan, med kvällssol, sittplatser och hög detaljering med goda möjligheter att etablera t.ex ett café. Markmaterial, belysning och möblering ska harmoniera med gårdens utformning. Vi har att hantera en höjdskillnad på ca 1.5m mellan gatan och gården. Det mesta hanteras med en flack backe som zickzackar sig mellan huskropparna och ibland spricker upp i planteringsytor. Man kan röra sig fritt över ytorna och välja en rak, lite brantare väg, eller ett flackare alternativ. Både gångväg och slänter är stensatta med fält av olika läggningsriktning. Det skapar en mönstereffekt, ett slags lapptäckkekänsla. Sikten in mot gården hålls öppen med höghus och eventuellt orangeri som fokuspunkter.

2: I hörnet Järnvägsgatan - Drottninggatan.

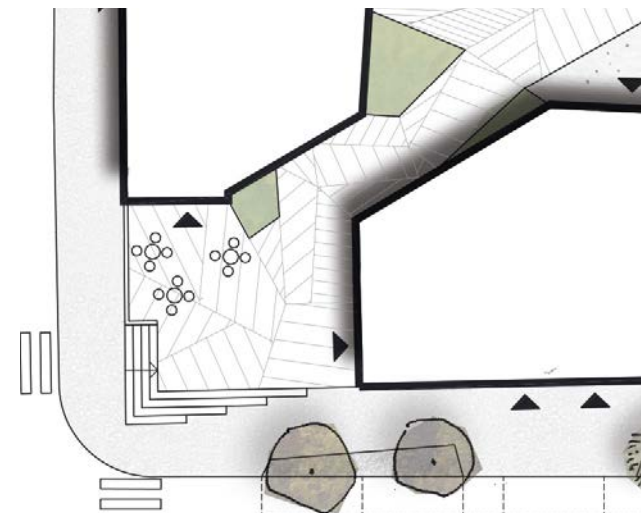
I detta hörn är solläget dagtid det bästa, och med en mer omhändertagen gestaltning av Järnvägsgatan finns goda möjligheter att bedriva verksamheter här. Byggnadsgavlarna som ramar in platsen utformas i bottenvåningen så öppna och uppglasade som möjligt, gärna med inslag av trä. Nivåskillnaden mellan gata och gård är liten.

3: Passagen in från Drottninggatan.

Från sydost är detta vägen in till gårdsrummet. Den gestaltas som en tydlig del av det stråk som börjar redan vid resecentrum och löper över Drottninggatan, genom kvarteret Mars och vidare ut mot Kungsgatan. Genom att använda samma markmaterial i hela stråket skapas en tydlighet att passagen och gården är en del av det offentliga rummet snarare än en privat bostadsgård. Detta underlättas genom att det inte blir någon nämnvärd höjdskillnad mellan gatan och gården i detta läge. Bottenvåningarna på höghuset och det lägre huset längs Drottninggatan utformas öppna och luftiga för att ytterligare bjuda in passerande på gården.

Exempel på stenlagd "backe". Oslo

Skiss plats 1

Gården

Gården, liksom kvarterets arkitektur i övrigt, ska framstå som unik och nyskapande i Trollhättans stadsmiljö. Den ska bjuda in till passage för fotgängare mellan resecentrum och Kungsgatan. Den diagonala axeln accentueras med gårdens indelning och markbeläggningens utbredning och skala. Gården, som är en blandning mellan bostadsgård, torgyta och park, är uppdelad i en offentlig, halvoffentlig och privat zon. Lägenheterna i markplan har en egen uteplats. Gården får gradvis en mer publik karaktär närmare det diagonala stråket.

Material

Markbeläggningen har en glidande mönsterskala med större stenstorlek i den offentliga zonen, mindre skala och mindre sten i den halvoffentliga delen. På gångtytor närmast de privata uteplatserna föreslås ”mjukare” markmaterial typ stenmjöl, i kombination med gångbanehällar. På uteplatserna kan fasadernas trämaterial återkomma i form av trädäck, träkanter och avskärmningar. De boendes odlingslust får gärna uppmuntras genom platsbyggd bänkförvaring. Trädäck, avskärmning och eventuell bänkförvaring ska gestaltas som en helhet.

Vegetation

Vegetationen ska, förutom positiva upplevelsevärden, tillföra skugga, lä och biologisk mångfald. Den ska upplevas lummig och grönskande, med öppna, flexibla gräsytor i

mitten.

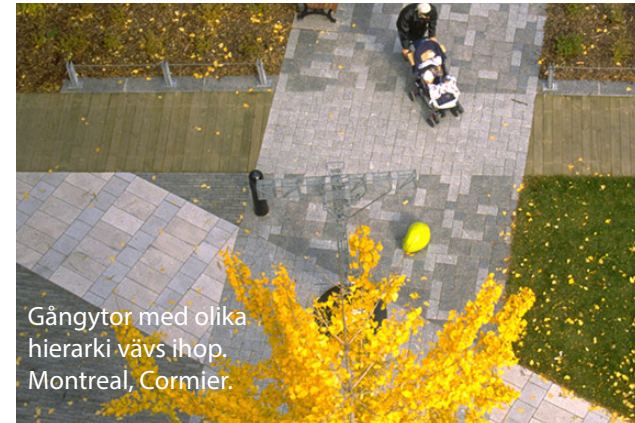
Växtbäddar bör också ha en funktion som del i en ekologisk dagvattenhantering där gräsytor och planteringar fungerar som översilningsytor, innan vattnet förs vidare till dagvattenssystemet. För att det sistnämnda ska uppnås krävs att bjälklaget läggs på en nivå som tillåter vattnet att nå växtbäddarna. Helst ska växtbäddarna ligga i nivå med omgivande mark. Då blir de heller inte så känsliga för temperaturväxlingar och uttorkning, vilket är en driftsmässig fördel. Gårdsbjälklaget bör planeras så att ett planterbart djup på 80 cm uppnås. Runt höga hus förstärks ofta vinden på gatunivå. Genom trädplanteringar bromsas dessa vindtunnlar. För att uppnå tillsträckligt jorddjup placeras dessa trädgrupper utanför garagetak.

Orangeri

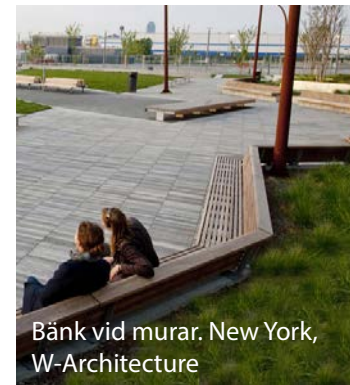
Centralt på platsen finns ett orangeri som fungerar som en grön mötesplats för boende även när det regnar. Den ska vara upplyst på kvällen och fungera som en lykta som bjuder in och sprider trivsel i gårdsmiljön. Eventuellt kan orangeriet ersättas med en pergola. I så fall ska även denna belysas så att den blir ett miljöskapande element kvällstid.

Lek

Då det är glest mellan lekplatserna i centrala staden bör en sådan anordnas för de minsta barnen. För att uppmuntra även förbipasserande till bruk placeras den utmed det publika stråket. Den utformas så att god uppsikt från bostadshusen är möjlig och så att den dagtid får god tillgång till solljus.

Gångtytor med olika hierarki vävs ihop. Montreal, Cormier.

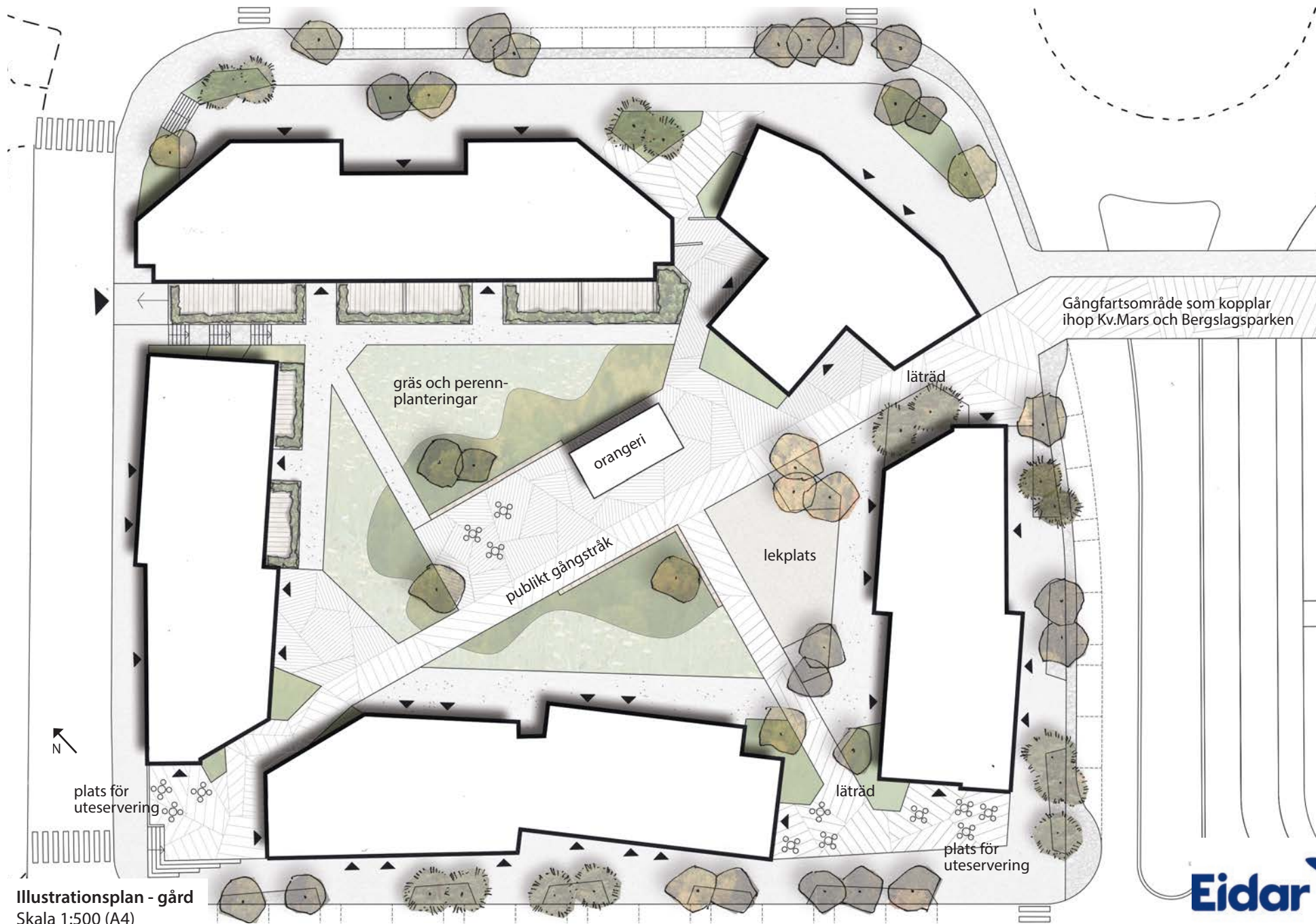
Bänk vid murar. New York, W-Architecture

Växthus. Malmö, Monica Gora

Växtlighet som skapar lä, skugga och rumslighet. New York, DS+R.

Illustrationsplan - gård
Skala 1:500 (A4)